

Forfatter: Ulfeldt, Leonora Christina

Titel: Udrag fra Jammers Minde og andre selvbiografiske Skildringer

Citation: Ulfeldt, Leonora Christina: "Jammers Minde og andre selvbiografiske Skildringer", i Ulfeldt, Leonora Christina: *Jammers Minde og andre selvbiografiske Skildringer*, udg. af JOHS. BRØNDUM-NIELSEN ; C. O. BØGGILD-ANDERSEN , Rosenkilde og Bagger, 1949, s. IX. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-leonora01-shoot-idm140124514305216/facsimile.pdf> (tilgået 29. april 2024)

Anvendt udgave: Jammers Minde og andre selvbiografiske Skildringer

som levede Resten af sit Liv i Jylland paa Gaardene Boller og Rosenvold, hvortil kom de mange Godser, hun 1649 arvede efter sin Moder Fru Ellen Marsvin.

Børnene tog Kongen sig af, og han viste dem baade Kærlighed og Omhu. Paa Grund af sine mange Forretninger kunde han dog ikke være ret meget sammen med dem. De blev opdragne af Hofmesterinder og Huslærere, for det meste paa det af Christian IV. byggede prægtige Frederiksborg Slot. Her var Leonora Christina født 1621 — 8. Juli staar der i Faderens Kalendere, 11. Juni mente hun senere selv — altsaa 8 $\frac{1}{2}$ Aar før Forældrenes Skilsmisse — som det tredje Barn i Flokken. Der var to ældre Søstre og fire yngre foruden Broderen Valdemar Christian og en Søster og en Broder, der døde som smaa. Rigtige Prinsesser og Prinsler var de ikke, da deres Moder ikke var af fyrstelig Byrd, og Forældrenes Ægteskab var indgaaet i Dølgemaal (og uden kirkelig Vielse), men de fik, som deres Moder, af Kongen tillagt Titelen Grevinder og Grever til Slesvig og Holsten, og Døtrene tituleredes „Frøkener“, mens ugifte Adelsdamer blot var „Jomfruer“.

I den franske Selvbiografi opfrisker Leonora Christina i Mindet en Del Oplevelser fra Barneaarene. Mærkeligt nok synes hun at have været den eneste i Søskekredsen, som i større Omfang arvede Faderens Sind og Begavelse. De andre ser ud til mest at have slægtet Moderen paa og bragte hverken deres Ægtefæller eller sig selv Lykke. De Breve, som er bevarede fra Fru Kirsten og hendes Døtre Elisabeth Augusta og Hedvig, er lidet opbyggelig Læsning.

Fra Christian IV. havde Leonora Christina sit hurtige Lærenemme og sine kunstneriske Anlæg, for Tegning, Maling, Haandarbejde og Musik, sit Lune og sin Evne til at udtrykke sig med Kraft og Liv baade i Tale og Skrift. Tidligt viste hun ogsaa, at hun havde sin egen Vilje, og det kom til haarde Sammenstød mellem hende og den myndige Hofmesterinde Fru Karen Sehested. Det er ikke et uhildet Billede, hun i Selvbiografien giver af

denne karakterfulde Dame. Men Faderens Øjsten var hun paa Grund af sin Ynde, sin Livfuldhed og sit kvikke Hovede, og som halvvoksen fik hun Lov at følge ham paa Smaarejser. Kærligheden til Faderen fulgte hende Livet igennem. Men hun var endnu kun et Barn, da det Tidspunkt kom, da han maatte vige Førstepladsen i hendes Hjerter for en yngre Mand.

Ved Kongens Hof færdedes mange Hof- og Kammerjunkerere, unge danske og holstenske Adelsmænd. Blandt disse udsaa Christian IV. Ægtefæller til sine Døtre, som, da de ikke var prinsessefødsde, ikke kunde vente at blive gift med udenlandske Prinser. Elegantest af dem alle, mest charmerende ved sit Konversationstalant og ved den fornemme Dannelse, han havde erhvervet sig paa langvarige Rejser i Frankrig og Italien, var den unge fynske Rigsraadssøn Corfitz Jakobsen Ulfeldt. Han var lidt over 23 Aar, da han i Dec. 1629 blev ansat som Hofjunker. Ikke længe efter trolovedes han med den niaarige Leonora Christina. Det var almindeligt dengang, at Piger blev lovet bort allerede i Barnealderen. Om nogen dybere Kærlighed mellem de to kan der vel næppe endnu paa det Tidspunkt have været Tale. Men den synes for hendes Vedkommende at være kommet hurtigt. Leonora fandt sin Corfitz uimodstaaelig. Og en Sygdom i Benet, som han allerede dengang led af, og som fulgte ham Livet igennem, kaldte desuden tidligt paa Medlidenheden og Moderfølelsen hos hende. Hun knyttede sig saa fast til ham, som et Menneske kan knytte sig til et andet. Hustrukærligheden og Hustrutroskaben blev den stærkeste, alt beherskende Følelse i hendes Liv. Hun gjorde sig blind for sin elskede Ægteherres Svagheder — hans Forfængelighed og Ærgerrighed, hans svigtende politiske Klogskab, hans Mangel paa Troskab over for Konge og Fædreland — og naar, som det hændte, hun var af en anden Mening end han, endte hendes langt stærkere Karakter med at bøje sig.

Det var en splittet Verden, hvori hun voksede op. Hendes Forældre var endt med at hade hinanden, og hendes Søsken-
 3 af 3 sider